

Kobra królewska

Ten artykuł od 2010-04 wymaga zweryfikowania podanych informacji: kwiecień 2008.
Należy podać wiarygodne źródła w formie przypisów bibliograficznych.

Część lub nawet wszystkie informacje w artykule mogą być nieprawdziwe. Jako pozbawione źródeł mogą zostać zakwestionowane i usunięte.

Sprawdź w źródłach: Encyklopedia PWN (<https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/Kobra+kr%C3%B3lewska.htm>) • Google Books (http://books.google.com/books?as_brr=0&as_pub=-icon&q=%22Kobra+kr%C3%B3lewska%22) • Google Scholar (<http://scholar.google.com/scholar?q=%22Kobra+kr%C3%B3lewska%22>) • BazHum (https://bazhum.muzhp.pl/simple_search_results?search_phrase=%22Kobra+kr%C3%B3lewska%22) • BazTech (https://yadda.icm.edu.pl/baztech/search/page.action?qt=SEARCH&q=c_0language_0eq.all*sc.article*c_0keywords_0eq.Kobra+kr%C3%B3lewska*1_0*c_0fulltext_0eq.all) • RCIN (<https://rcin.org.pl/dlibra/results?q=%22Kobra+kr%C3%B3lewska%22&action=SimpleSearchAction&type=-6&p=0>) • Internet Archive (texts (<https://archive.org/details/texts?query=%22Kobra+kr%C3%B3lewska%22>) / inlibrary (<https://archive.org/details/inlibrary?query=%22Kobra+kr%C3%B3lewska%22>))

Po wyeliminowaniu niedoskonałości należy usunąć szablon {{Dopracować}} z tego artykułu.

Kobra królewska

Ophiophagus hannah^[1]

(Cantor, 1836)

Systematyka

<u>Domena</u>	<u>eukarionty</u>
<u>Królestwo</u>	<u>zwierzęta</u>
<u>Typ</u>	<u>strunowce</u>
<u>Podtyp</u>	<u>kręgowce</u>
<u>Gromada</u>	<u>zauropsydy</u>
<u>Podgromada</u>	<u>diapsydy</u>
<u>Rząd</u>	<u>łuskonośne</u>
<u>Podrząd</u>	<u>węże</u>
<u>Rodzina</u>	<u>zdradnicowate</u>

Rodzaj	<i>Ophiophagus</i>
Gatunek	kobra królewska
Synonimy	
<ul style="list-style-type: none">▪ <i>Hamadryas hannah</i> Cantor, 1836▪ <i>Hamadryas ophiophagus</i> Cantor, 1838^[2]▪ <i>Naja vittata</i> Elliott, 1840^[2]▪ <i>Dendraspis bungarus</i> Fitzinger, 1843▪ <i>Hamadryas elaps</i> Günther, 1858▪ <i>Naja hannah</i> (Cantor, 1836)^[2]▪ <i>Dendraspis hannah</i>(Cantor, 1836)^[2]	
Kategoria zagrożenia (CKGZ) ^[3]	
<div><div><div>Wymarłe</div><div>Zagrożone</div><div>Najmniejszej troski</div></div><div><div>EX</div><div>EW</div><div>CR</div><div>EN</div><div>VU</div><div>NT</div><div>LC</div></div><div>narażony na wyginięcie</div></div>	
Zasięg występowania	
	

Kobra królewska^[4] (*Ophiophagus hannah*) – gatunek jadowitego węża z rodziny zdradnicowatych (Elapidae). Jest największym z jadowitych węży, osiąga do 5,7 m długości^[5] i waży do 9 kg^[6]. Stosownie do rozmiarów wytwarza dużą ilość silnego jadu, typowego dla kobr. Świetnie pływa i wspina się po drzewach.

Występowanie i biotop

Jej siedliskiem są gęste górskie lasy oraz bambusowe dżungle, lubi także osiedlać się opodal strumieni i bajorek. Występuje na obszarze Bangladeszu, Mjanmy, Kambodży, Indii, Indonezji, Laosu, Nepalu, Bhutanu, Tajlandii, Wietnamu, zachodniej Malezji, Singapuru, południowych Chin i Filipin^{[2][3]}, a także w Brunei^[3].

Taksonomia

Gatunek po raz pierwszy naukowo opisał w 1836 roku duński zoolog Theodore Cantor, nadając mu nazwę *Hamadryas hannah*^[7]. Jako miejsce odłowu okazów typowych Cantor wskazał „Sunderbun” (tj. Sunderbans, Bengal Zachodni, wschodnie Indie) i „dżunglę niedaleko Kalkuty”^[7]. Wszystkie te okazy zaginęły, dlatego w 2024 roku wyznaczono neotyp^[2].

Kobra połykająca zdobycz

Etymologia

Nazwa rodzajowa: gr. οφιοφαγος *ophiophagos* – „jedzący węże”, od οφις *ophis*, οφεως *opheōs* – „wąż”; -φαγος *-phagos* – „jedzący”, od φαγειν *phagein* – „jeść”^{[8][2]}. Epitet gatunkowy pochodzi od nazwy nimf mieszkających na drzewach w mitologii greckiej (ze względu na nadrzewny styl życia kobry królewskiej)^[2].

Pożywienie

Żywi się przeważnie wężami. Potrafi zjeść nawet węże własnego gatunku. Je także inne zwierzęta np. szczury, myszy.

Rozród

Samica po zniesieniu jaj przykrywa je opadłymi liśćmi i rozmaitymi odpadami. Potem opiekuje się nimi, owinięta wokół gniazda. Wykazuje w tym czasie bardzo dużą agresję i jest niebezpieczna dla przechodzących w pobliżu zwierząt i ludzi. Niedługo przed wykluciem młodych, matka opuszcza gniazdo, aby nie ulec pokusie zjedzenia własnego potomstwa.

Jad

Jad wydzielany jest przez parzyste gruczoły znajdujące się po bokach głowy, które są łączone z zębami jadowymi za pomocą kanalików. Wstrzykiwanie jadu do ciała ofiary odbywa się poprzez skurcz mięśni otaczających gruczoły. Kobra nie zawsze używa jadu – jest dla niej bardzo cenny, czasami więc kłusując, nie aplikuje trucizny. Takie przypadki zdarzają się jednak rzadko i nazywane są „suchymi ukąszeniami”.

Jednym ukąszeniem potrafi nawet zabić dorosłego słonia (śmierć następuje po 3 godzinach). Człowiek, który został zaatakowany, przy braku pomocy medycznej może umrzeć w ciągu kwadransa. Śmierć następuje w wyniku porażenia mięśni oddechowych. Ból odczuwany w przypadku dostania się jadu do organizmu może nastąpić po fakcie samego ukąszenia, ze względu na opóźnioną reakcję komórek. Kobra królewska przejawia dużą napastliwość i jest znacznie agresywniejsza od innych kobr.

Jad kobry królewskiej nie zabija przedstawicieli własnego gatunku, spowodowane jest to wrodzoną odpornością^[9].

Status zagrożenia

W Czerwonej księdze gatunków zagrożonych Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody kobra królewska od 2010 roku klasyfikowana jest jako gatunek narażony (VU, ang. *Vulnerable*)^[3].

Jest gatunkiem rzadkim i z kolejnymi latami jej liczebność maleje.

Ze względu na to, iż kobra królewska jest w swojej faunie niemalże na szczycie łańcucha pokarmowego, zagrożenia wynikające z agresji innych zwierząt są bardzo małe. Obecnie największym zagrożeniem dla tego węża jest działalność człowieka – wiele z tych gadów ginie pod kołami samochodów. Inną przyczyną coraz niższej liczebności kobry królewskiej jest niszczenie jej naturalnego środowiska.

Przypisy

1. *Ophiophagus hannah* (https://www.itis.gov/servlet/SingleRpt/SingleRpt?search_topic=TSN&search_value=700646), [w:] Integrated Taxonomic Information System (ang.).
2. P. Uetz & J. Hallermann, *Ophiophagus hannah* (<http://reptile-database.reptarium.cz/species?genus=Ophiophagus&species=hannah>), [w:] The Reptile Database [online] [dostęp 2025-05-16] (ang.).
3. B. Stuart i inni, *Ophiophagus hannah* (<https://www.iucnredlist.org/details/177540/0>), [w:] The IUCN Red List of Threatened Species 2017, wersja 2017-1 [dostęp 2017-06-10] (ang.).
4. W. Juszczyk: *Gady i płazy*. Warszawa: Wiedza Powszechna, 1978, s. 83, seria: Mały słownik zoologiczny. (pol.).
5. Wood, The Guinness Book of Animal Facts and Feats. Sterling Pub Co Inc (1983), ISBN 978-0-85112-235-9
6. National Geographic: King Cobra (<https://web.archive.org/web/20070517014928/http://www3.nationalgeographic.com/animals/reptiles/king-cobra.html>). [dostęp 2007-09-05]. [zarchiwizowane z tego adresu (<http://www3.nationalgeographic.com/animals/reptiles/king-cobra.html>) (2007-05-17)].
7. T.E. Cantor. *Sketch of undescribed hooded serpent with fangs and maxillar teeth* (<https://www.biodiversitylibrary.org/item/137987#page/115/mode/1up>). „Asiatic Researches”. 19, s. 87, 1836. (ang.).
8. *ophiophaga* (<https://birdsoftheworld.org/bow/key-to-scientific-names/search?q=ophiophaga>), [w:] *The Key to Scientific Names*, J.A. Jobling (red.), [w:] *Birds of the World*, S.M. Billerman et al. (red.), Cornell Lab of Ornithology, Ithaca [dostęp 2021-12-27] (ang.).
9. Zdumiewające Indie: Ghaty Zachodnie (Wildest India) - Holandia 2011

Źródło: „https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Kobra_królewska&oldid=76807574”